

PEDAGOGICKÁ PRAX

Je zameraná na rozvoj učiteľských spôsobilostí s dôrazom na nácvik komunikatívnych, didaktických, diagnostických a reflexívnych zručností v procese vyučovania pri dôkladnom vzájomnom ovplyvňovaní troch súčastí:

ČINNOSŤ PLÁNOVACIA – príprava, plánovanie a projektovanie VVP

ČINNOSŤ REALIZAČNÁ – tvorivé a flexibilné prispôsobovanie sa obsahovej, procesualnej a materiálnej stránke VVP, transformácia učiva podľa potrieb žiaka – organizácia výučby

ČINNOSŤ EVALVAČNÁ – spôsobilosť reflektovať edukačný proces so zameraním na obsah, proces, vlastnú činnosť v pedagogických situáciách

PEDAGOGICKÁ REFLEXIA A SEBAREFLEXIA – reflexia pedagogických situácií a sledovaných javov, sebazpoznanie a sebahodnotenie v profesijnej orientácii.

V rámci plánovania svojej činnosti by mal študent na pedagogickej praxi zvládnuť:

- Využitie teoretických vedomostí z doterajšieho štúdia pedagogiky a didaktiky.
- Vedieť použiť výchovno-vzdelávací plán, náväznosť učiva, stanovanie výchovno-vzdelávacích cieľov orientovaných na žiakov a učebných aktivít.
- Zvládnuť cvične didaktické rozpracovanie tematického celku a plánovanie jednotlivých vyučovacích hodín.
- Pri tvorbe tematického plánu pamätať aj na inovatívne a aktivizujúce metódy vyučovania.
- Získať poznatky o tímovej spolupráci v školách pri plánovacej a realizačnej činnosti v rámci predmetových komisií.
- Pri zostavovaní tematických plánov brať ohľad na pedagogicko-psychologické zákonitosti.
- Vedieť vypracovať podrobnú prípravu na vyučovanie, ktorú musí dopredu prekonzultovať s cvičným učiteľom.

- Príprava obsahuje: jasne formulované ciele orientované na žiaka, vymedzené učivo, činnosti a učebné požiadavky v smere rozvoja konkrétnych vedomostí, zručností; zreteľnú organizačnú štruktúru – popis pedagogických situácií; jasné vymedzenie učebných úloh a činností žiaka pri práci s učivom; metódy, ktoré vyžadujú aktívny prístup k učeniu; vytvorenie priestoru na sebvýjadrenie názorov a postojov žiakov; prezentované postupy pre reflexiu, hodnotenie a sebahodnotenie žiackych činností.
- Vedieť posúdiť kognitívnu náročnosť vzdelávacieho cieľa podľa Bloomovej taxonómie.
  - Vedieť vykonať didaktickú analýzu učiva – vymedziť základné učivo, základné pojmy a vzťahy, rozširujúce učivo, využitie medzipredmetových vzťahov. Analýzy musia obsahovať aj vlastné sebareflexie odučených hodín, v ktorých študent zaznamenáva – ako sa mu pracovalo, ako splnil cieľ, ako naplnil očakávania voči svojmu výkonu aj celkovému priebehu vyučovacej hodiny. Analýzy vyučovacích hodín vedie cvičný učiteľ, ktorý umožňuje študentovi/študentom vyjadriť sa k priebehu vyučovacej hodiny. Študent pri analýze prezentuje svoje zámery a reflektuje ich realizáciu.
  - Sledovať a postupne si osvojiť didaktickú analýzu základných vedomostí a schopností žiakov s ohľadom na ich individuálne a vývinové osobitosti.
  - Vedieť triediť a vyberať správne metodické postupy, osvojiť si tiež organizačné schopnosti pri vyučovaní, ktoré budú viesť k dosiahnutiu vopred stanovených cieľov.
  - Postupne sa zdokonaľovať pri vytváraní sústavy učebných úloh, vedieť ich jasne, zrozumiteľne a veku primerane formulovať.
  - Naučiť sa naplánovať a vytvoriť pre žiakov taký scenár vyučovacej hodiny, aby bol zaujímavý, dynamický s logickou náväznosťou, aby sa splnil didaktický a výchovný cieľ hodiny.

PaedDr. Jana Mastišová
koordinátorka pedagogickej praxe

Písomné plánovacie a realizačné povinnosti študentov pri vedení Pedagogického denníka:

Do záznamu o vyučovacej hodine si študent zapisuje :

HOSPITAČNÝ ZÁZNAM (návrh)

VYUČUJÚCI: .....

HOSPITUJÚCI: .....

Trieda: .....

Dátum: .....

Predmet: .....

Vyučovacia hodina: .....

Prítomných žiakov: .....

Celkom žiakov v triede: .....

Triedny učiteľ: .....

Ciele vyučovacej hodiny (potrebné sa opierať o taxonómie Blooma, Niemierka, Kratwohla).....

Kľúčové kompetencie: .....

Učivo: .....

PRIEBEH VYUČOVACEJ HODINY

ČAS	SLED DIDAKTICKÝCH AKTIVÍT	PRIEBEŽNÉ POZN. A HODNOTENIE
	Nastaviť potrebnú dĺžku priebehu vyuč. hodiny	

V rámci priebehu hodiny si študenti zaznamenávajú:

- Správanie žiakov počas VH, úpravu triedy, pripravenosť učebných pomôcok a technických prostriedkov VH
- Formy a metódy kontroly domácich úloh, orientáciu domácich úloh na tvorivé myslenie, hodnotenie domácich úloh
- Spôsob, obsah a rozsah preverovania žiackych vedomostí, aktivizáciu kolektívu triedy pri individuálnom skúšaní, klasifikácia žiackych vedomostí
- Motivačnú fázu, oznámenie cieľa VH, postupy motivácie, uplatňovanie interdisciplinárnych a vnútropredmetových vzťahov, aktivizáciu žiackych vedomostí a zručností
- Expozičná fáza:
Taxonómie kognitívnych cieľov, štruktúru učiva, uplatnené metódy a prostriedky výkladu, modernizáciu obsahu, foriem a prostriedkov VH

- Fixačná fáza:
Upevňovanie nového učiva, druhy fixačných metód, možnosti praktickej aplikácie nových poznatkov, etapy fixácie, formuláciu a spôsob zadávania kontrolných úloh, upevňovanie psychomotorickej zručnosti
- Diagnostická fáza - hodnotenie a klasifikácia vedomostí
- Osobnosť učiteľa, učiteľovu komunikatívnosť, objektívnosť, náročnosť, rešpektovanie žiackych požiadaviek, hlasitosť reči, gestikulácia, reakcie učiteľa na nepredvídané podnety z triedy
- V praxovej dokumentácii dôsledne dodržiava špecifikované požiadavky metodika praxe

Stručné zhrnutie hodnotenia vyučovacej hodiny

- Vyučovacia hodina, typ, druh organizačnej formy.
- Ciele vyučovacej hodiny, formulácia, jeho dosiahnutie žiakmi a spätná väzba.
- Organizácia vyučovacej hodiny, začiatok, kontrola úloh, organizácia skúšania, časové rozdelenie, ukončenie hodiny.
- Priebeh vyučovacej hodiny, motivácia, expozícia – predkladanie nového učiva s využitím názornosti, využitie problémového vyučovania, rozvoj tvorivosti, pružnosti, šikovnosti.
- Fixácia - vo forme skúšania, precvičovania, hodnotenia, metódy a formy, diagnostika a spätná väzba – preverovanie, skúšanie, hodnotenie a ich metódy a formy, aplikácia – typy rôznych úloh s obsahovou blízkosťou, prepojenie so životom, medzipredmetové vzťahy, zaujímavosť.
- Obsah a rozsah učiva vzhľadom na rešpektovanie adekvátnosti učiva pre žiakov, zrozumiteľnosť, logická štruktúra, náročnosť, výber a sprostredkovanie.
- Výber metód a prostriedkov z hľadiska ich účinnosti, využitie tradičných a nových pomôcok, didaktickej techniky.
- Štýl učiteľovej práce – spôsob jeho komunikácie so žiakmi, jej úroveň, otázky, príkazy, metodická obratnosť a pružnosť, profesionálna úroveň, využitie časových a organizačných možností, atď.
- Osobnostné rysy učiteľa – tvorivosť, dynamičnosť, pružnosť, originalita, podpora samostatnosti žiakov, problémové vyučovanie, vedenie žiakov k sebakontrolu, vlastnej spätnej väzbe a sebareflexii. K ďalším pozorovaným rysom patrí psychická vyrovnanosť, pedagogický takt, pedagogický optimizmus, empatia, schopnosť pozorovať, diagnostikovať, riadiť,

- organizovať, uplatňovanie individuálneho prístupu, úroveň a kvalita reči, neverbálna komunikácia, vystupovanie, celková úprava
- Činnosti žiakov – ich prejavy správania, disciplína, úroveň vyjadrovania a slovnej zásoby, úroveň dosahovania cieľov, samostatnosti, záujem o poznávanie a učenie, úroveň žiackej aktivity a jej kvalita, úroveň vedomostí, schopností, myslenia, tvorivosti, či iných špeciálnych schopností
  - Atmosféra v triede – spolupráca, komunikácia, individuálny prístup pre rozvoj každej osobnosti, rešpektovanie psychohygienických pravidiel, striedanie činností, humánny, kresťanský prístup, dodržiavanie prestávok, pripravenosť na vyučovanie z hľadiska prostredia triedy, estetickosť prostredia, účelnosť, názornosť, osvetlenie, teplota, čistý vzduch.
  - Učiteľova pripravenosť na vyučovanie – perspektívna a bezprostredná príprava, úroveň plánovania, racionálnosť, efektívnosť, účelnosť, prehľad, premyslenosť všetkých postupov.

PaedDr. Jana Mastišová, PhD.
koordinátorka pedagogickej praxe